

---

5. laboratorinis darbas. Duomenų srautų diagramos

I. Darbo užduotis

1. Detaliausio lygmens duomenų srautų diagramos kiekvienai posistemei.

II. Reikalavimai

- Detaliausio lygmens duomenų srautų diagramos kuriamos atskirai kiekvienai posistemei;
- Visų laboratorinių metu pildomas tas pats dokumentas;
- Kiekvienas studentas darbą (Word formatu) talpina moodle.if.ktu.lt sistemoje (visi kelia tą patį dokumentą).

III. Gynimui turi būti pateikta

- Detaliausio lygmens duomenų srautų diagrama.

IV. Vertinimo kriterijai

- Duomenų srautų diagramų atitikimas kūrimo standartams;
- Atitikimas funkcijų hierarchijos diagramai;
- Atitikimas ER modeliui;
- Atitikimas panaudojimo atvejų diagramai;
- Schema dedama be jokių *package*, *frame*, ar kitokių nereikalingų elementų;
- Darbo dalių eiliškumas pagal pateiktą užduotį;
- Darbo kokybė, gramatika, kalbos kultūra;
- Išpildyti visi nurodyti reikalavimai;
- Studentai ginasi savo posistemę po vieną;
- Savalaikis atsiskaitymas.

V. Studentas turi mokėti

- Sudaryti duomenų srautų diagramą remiantis ER modeliu ir sistemos funkcijų hierarchijos diagrama.

VI. Aprašymas

Duomenų srautų diagrama vaizduojami įeinantys bei išeinantys duomenų srautai tarp sistemos procesų, esybių bei duomenų šaltinių. Šiame darbe duomenų srautų diagramos kuriamos atskirai kiekvienai posistemei. Diagramas patogų kurti *MS Visio* įrankiu, pasirinkus *Data Flow Model Diagram* tipą. Toliau pateikiami pagrindiniai duomenų srautų diagramų kūrimo principai:

1. Kiekvienam procesui suteikiamas unikalus vardas;
2. Visi procesai privalo turėti įėjimą ir išėjimą, kurie atvaizduojami duomenų srauto žymėjimu (lanku), jungiančiu procesą su kitais diagramos elementais;
3. Duomenų srautas taip pat privalo turėti unikalų vardą, kuris užrašomas virš lanko;

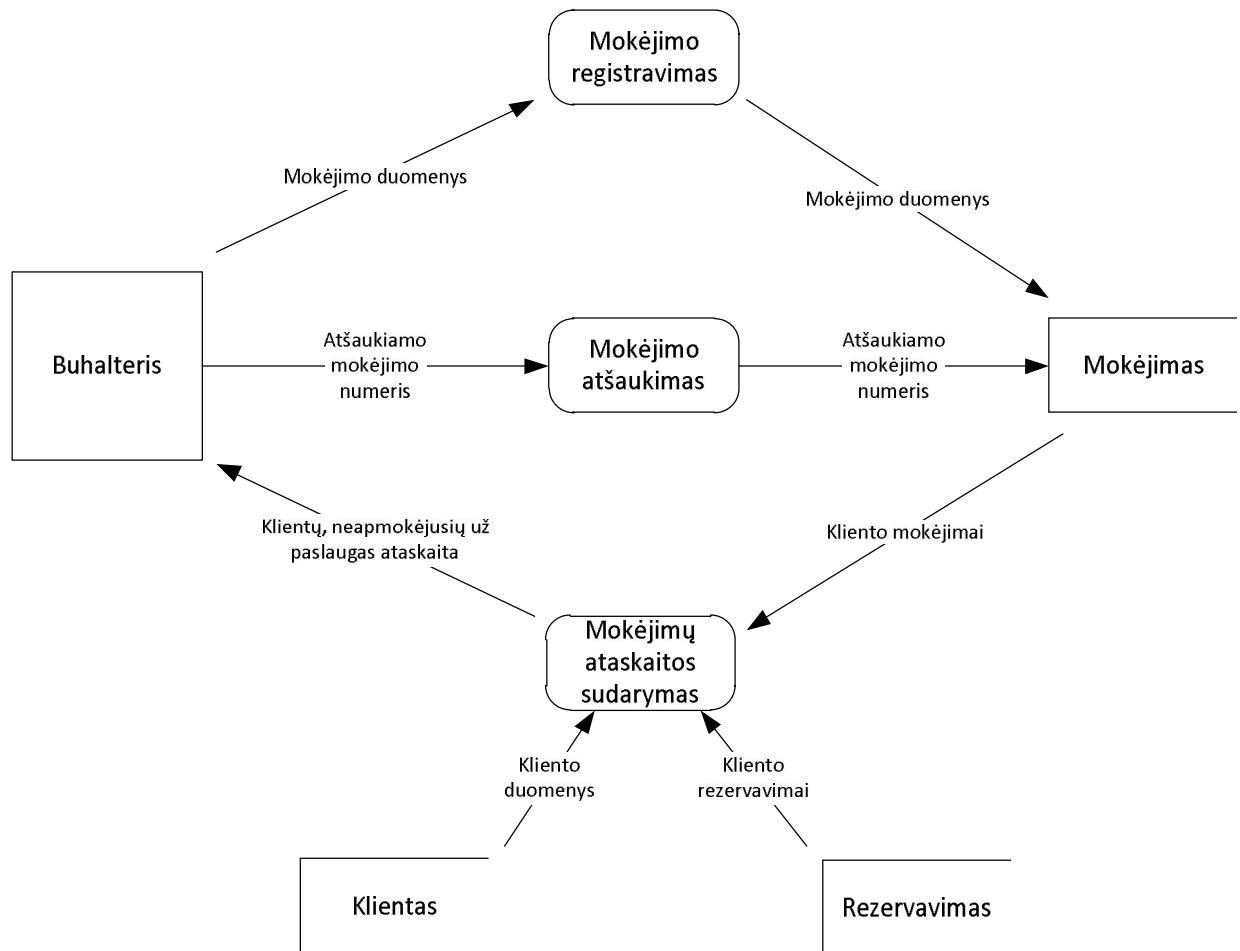
4. Procesų vyksmą sukeliantys įvykiai, kurie neįeina į sistemą (yra išoriniai), parodomi šalia atitinkamo proceso trumpomis strėlėmis su užrašytu įvykio vardu;
5. Į sistemą neįeinančios esybės vaizduoja išorinius informacijos šaltinius arba gavėjus. Diagramoje nepateikiama informacija apie jų elgesį bei struktūrą, o įvardinami tik iš jų ateinantys arba į juos išeinantys duomenų srautai;
6. Duomenų saugyklos (esybės) tarnauja kaip “buferis” duomenims saugoti tuo metu, kai vienas procesas baigiasi, o kiti procesai tik po tam tikro laiko naudojami jo vyksmo rezultatais – išėjimo duomenimis;
7. Duomenų saugyklos turi unikalų vardą. Duomenų saugyklos jungti tarpusavyje betarpiškais ryšiais negalima;
8. Duomenų saugyklos tarnauja kaip procesų įėjimo duomenų šaltinis arba išėjimo duomenų saugykla;
9. Duomenų srautų diagramose turi būti pateiktos visos modeliuojamos posistemės terminalinės funkcijos;
10. Duomenų srautų diagramose turi būti pateiktos visos modeliuojamos posistemės esybės.

1 pav. pateikta teniso aikštynų rezervavimo sistemos mokėjimų valdymo posistemės duomenų srautų diagrama. Šioje posistemėje vykdomos trys funkcijos:

Mokėjimo registravimas – pagal buhalterio įvestą duomenų formą sistemoje užregistruojamas mokėjimas;

Mokėjimo atšaukimas – atšaukiamas mokėjimas formoje įvedus mokėjimo numerį;

Mokėjimo ataskaitos sudarymas – suformuojama klientų, nesumokėjusių už paslaugas ataskaita.

1 pav. Mokėjimų valdymo posistemio duomenų srautų diagrama